

kirjaamo@lvm.fi
tomi.lindholm@lvm.fi
joel.karjalainen@lvm.fi

Viite: Lausuntopyyntö Postilain muuttamisen arviomuistosta LVM/1024/03/2015 – 5.7.2016

MEDIATALO ESAN LAUSUNTO POSTILAIN MUUTTAMISEN ARVIOMUISTIOSTA

Kiitämme mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta postilain muuttamiseksi.

Postilain uudistamisen tavoite

Mielestämme postilain uudistamisen tavoitteena tulee olla postipalveluiden käyttäjien ja postinsaajien kokemien palveluiden kehittäminen ja turvaaminen huomioiden alueellisesti erilaiset lähtökohdat. Näkemyksemme mukaan parhaiten tähän tavoitteeseen päästään, kun parannetaan kilpailuedellytyksiä sekä kevennetään veloitteita alueilla, missä muutos tukee palveluiden kehittymistä ja tehostumista, mutta toisaalta turvataan peruspalvelun riittävä taso muilla alueilla säilyttämällä 5-päiväinen jakelu.

Yleispalvelun jakelu- ja keräilytiheys

5-päiväisen yleispalveluvelvoitteen keventäminen 3-päiväiseksi on pelkästään kirjekävelun näkökulmasta perusteltua, mutta päätöksellä heikennettäisiin merkittävästi kansalaisten tasa-arvon kannalta tärkeiden tilattujen sanomalehtien jakelun laatua sekä lehtien toimintaedellytyksiä.

Jakelutoiminnan kustannuksia on mahdollisuus keventää yhdistämällä päällekkäisiä jakelukierroksia tai muita jakelupalveluita postinjakeluun, mutta mikäli veloitetta kevennetään vähentämällä jakopäiviä, palvelut heikkenevät ja yhdistämispotentiaali jää käyttämättä.

Tuemme vaihtoehtoa, jossa 5-päiväinen keräily- ja jakelutiheys säilyy mutta veloitetta kevennetään vaikeakulkuisten alueiden käsitettä laajentamalla.

Yleispalvelun rahoitus

Näkemyksemme mukaan yleispalvelun rahoitusmalli on tarkoituksenmukainen 5-päiväiselle yleispalvelulle eikä sitä ole tarve muuttaa. Jos yleispalveluvelvoite kevenee 3-päiväiseksi, pienenee yleispalvelun ylläpidon kustannus niin merkittävästi, että muilta toimijoilta mahdollisesti kerättävään maksuun perustuva rahoitusmekanismi tulee uudistaa yleispalvelutoimijan tehokkuuteen kannustavaksi.

Kirjeiden kulkunopeus

Yleispalvelukirjeiden kulkunopeuden merkittäväällä hidastamisella on samansuuntainen vaikutus kuin yleispalvelun jakopäivien harventamisella eli se heikentää yleispalvelutoimijan motivaatiota tuottaa sanomalehdille niiden tilaajien tarvitsemia 5-päiväisiä jakelupalveluita. Näkemyksemme on, että kulkunopeuden hidastaminen on mielekästä ainoastaan sen verran, mikä tarvitaan jakeluverkostojen yhdistämiskehityksen tukemiseen.

Postinumero- ja osoiterekisterijärjestelmä

Postinumerojärjestelmä ei ole kehittynyt jakelupalveluiden käyttäjien näkökulmasta oikealla tavalla, joten on erityisen tärkeää, että tulevaisuudessa muiden toimijoiden ja jakelupalveluiden tarvitsijoiden vaikutusmahdollisuuksia postinumerojärjestelmän kehittämiseksi lisätään.

Sekä postin saajan että lähettäjän ja myös postitoimijan kannalta on tärkeää, että kaikilla osapuolilla on käytössään mahdollisimman ajantasainen osoiteaineisto heidän tarvitsemassaan muodossa. Mielestämme osoiterekisteritietojen luovuttaminen kustannus- suuntautuneen hinnoittelun sijasta irrottamiskustannuksilla on välttämätön uudistus. Tällä voidaan varmistaa postipalveluiden luotettavuus ja tukea palveluiden kehittymistä sekä uusien palveluiden syntymistä.

Osoitemuutos- ja keskeytyspalvelu

Kirjelijakelukilpailun alkamisen myötä alalle on äskettäin syntynyt uusia ilmaisia ja maksullisia ratkaisuja osoitemuutos- ja keskeytyspalveluihin. Palveluiden pirstoutumisen ja kuluttajan hämmennyksen syntymisen riski tunnistettiin ja tilanteen välttämiseksi annettiin lausuntoja, joten viimeistään tässä yhteydessä nämä ratkaisut tulisi voida purkaa mahdollisimman nopeasti ja palveluiden tulisi tulevaisuudessa olla tarjolla kuluttajille yhdeltä luukulta. Lisäksi palvelun tuottajalla tulisi olla velvollisuus välittää tarvittavat tiedot kaikille toimijoille irrottamiskustannuksilla. Mielestämme tämän toteutuminen tulisi varmistaa palveluiden tuottajaa koskevalla kirjauksella uudessa postilaissa, koska todennäköisyys yhden luukun palvelun syntymisestä toimijoiden välisin kaupallisin sopimuksin on hyvin pieni.

Lokerikkojakelu

Jakeluvaihteen helpottaminen tältä osin tarjoaa merkittävän tehostamismahdollisuuden, mutta palvelutason heikentäminen puolestaan voi uhata samassa jakelussa olevien sanomalehtien levikkiä. Näkemyksemme mukaan vaihteen tulisi olla riittävän väljä, jotta kirjeiden ja sanomalehtien vastaanottajille jää valinnanvapaus päättää itse omasta palvelutasostaan ja mahdollisuus vaikuttaa sen kustannuksiin.

Postiverkkoon pääsy

Postinumero- ja osoiterekisterijärjestelmän sekä osoitemuutos- ja keskeytyspalvelun tunnistetut epäkohdat vaikuttavat suoraan postipalveluita tarvitsevien lähettäjien ja postin vastaanottajien kokeman palvelun laatuun, joten näiden postiverkon osien kehittäminen edellä ehdotetuilla tavoilla on tärkeää postilain uudistamisessa.

Palveluiden kehittymisen ja uusien palveluiden syntyminen kannalta olisi tärkeää, että myös muihin verkoston osiin pääseminen toteutettaisiin kyseisen palvelun osan tuottamisen kustannuksella eikä hintoihin sisällytettäisi sellaisten verkoston osien kustannuksia, mitä palvelun loppuasiakas ei tarvitse. Näitä osia ovat esimerkiksi postilokeroihin jakaminen, kuljetukset, jakelunaloituspisteisiin toimitus ja jakelu.

Koko keräily- ja jakeluprosessin kokonaiskoordinointi on tärkeää, mutta pilkkomalla joitain osatoimintoja erillisiksi taloudellisiksi yksiköiksi, voidaan lisätä näiden vapautta kehittää omaa osaprosessia kokonaisuuden kärsimättä ja siten lisätä tehokkuutta sekä pitää kustannuksia kurissa. Yksi mahdollisuus saman tavoitteen saavuttamisessa on kilpailuttaa alueellisia osaprosesseja. Postilain uudistamisessa tulisi huomioida, että ei poissuljeta tämän suuntaista kehitysmahdollisuutta.

Lahdessa 15.9.2016

3**KARI VÄISÄNEN***Jakeluliiketoiminnan johtaja**MEDIATALO ESA**Ilmarisentie 7, Lahti**PL 80, 15101 Lahti**+358 44 7360 601**kari.vaisanen@esajakelut.fi**www.mediataloesa.fi*